ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

імені Івана Боберського

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

«МЕТОДИКА ТА ТЕХНІКА КЛАСИЧНОГО ТА ЛІКУВАЛЬНОГО МАСАЖУ»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень*

Ступінь вищої освіти – *Бакалавр*

Галузь знань - *22 – охорона здоров'я*

Спеціальність – *227 – Терапія та реабілітація*

Освітня програма – *Терапія та реабілітація*

Форма навчання – *денна*

Кількість кредитів – *4 – 120 год.*

із них: аудиторних – *на денній формі навчання – 48 год.*

самостійної роботи студента – *72 год.*

Рік підготовки – *2, семестр – 4*

Компонент освітньої програми – *обов'язкова*

Вид контролю – *залік*

Мова викладання – *українська*

Керівник курсу

Бас Ольга Андріївна - доцентка кафедри терапії та реабілітації, кандидат наук з фізичного виховання і спорту (фізична реабілітація)

Контактна інформація
Адреса: Львів, 79009, вуд. Дудаєва 8, ЛДУФК імені Івана Боберського, авд. 7, тел. сл.: (032)276-89-85; (032)261-19-37

e-mail: bas_olia@ukr.net

Консультації: в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю)

Опис дисципіліни

Сучасний стан вимагає високої професійної підготовленості фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. Цей курс дає уявлення та практичні навики студентам про сферу їх діяльності, зокрема про існуючі методики, системи та техніки масажу, їх практичне застосування. «Методика та техніка класичного та лікувального масажу» - важлива дисципліна у професійній підготовці фахівців з фізичної терапії та ерготерапії, яка сприяє розвитку професійної майстерності та професійної кваліфікації майбутнього фізичного терапевта та ерготерапевта.

Курс «Методика та техніка класичного та лікувального масажу» розроблений з урахуванням вимог до змісту підготовленості фахівців галузі *охорона здоров'я* спеціальності *терапія та реабілітація.*

1.1. **Мета курсу –** надання студентам теоретичних знань та формування практичних вмінь з застосування класичного, лікувального, гігієнічного, сегментарно-рефлекторного та спортивного видів масажу, а також самомасажу.

Завдання курсу – засвоїти теоретичні дані щодо значення масажу та його місця у фізичній реабілітації, вивчити показання, протипоказання та застереження до застосування видів, форм та методів масажу, засвоїти теоретичні дані щодо особливостей прийомів масажу та їх застосування у різновидах масажу, оволодіти практичними навичками виконання різновидів масажу.

Об'єктом дослідження - є відомості про основи та загальні принципи науково-доказової практичної діяльності.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. **Знати:**
	разом	л.	пр.	с.р.	
Тема 1 *Історія масажу. Види, форми, методи і системи масажу.* Історія виникнення та розвитку масажу. Визначення масажу. Основні поняття про лікувальний, спортивний, гігієнічний та косметичний масаж. Форми масажу: загальний, локальний, самомасаж. Методи масажу: ручний, апаратний, комбінований. Системи масажу.	32	2	-	30	1. Історія виникнення та розвитку масажу. 2. Види, форми, методи масажу. Системи масажу.
Тема 2. *Фізіологічний вплив масажу на організм. Загальні показання та протипоказання до застосування масажу.* Механізм дії фізичних лікувальних факторів. Вплив масажу на шкіру. Вплив масажу на нервову систему. Вплив масажу на кровоносну і лімфатичну систему. Вплив масажу на опорно-руховий апарат. Вплив масажу на обмін речовин. Вплив масажу на дихальну систему. Вплив масажу на функціональний стан організму. Протипоказання проведення лікувального масажу.	24	4	-	20	1. Фізіологічний вплив масажу 1.3. Механізм дії фізичних лікувальних факторів 1.2. Вплив масажу на функціональний стан організм 2. Протипокази проведення лікувального масажу 2.1. Загальні протипокази 2.2. Протипокази до локального масажу 2.3. Протипокази при різних патологіях системи організму

Тема 3. *Прийоми класичного масажу.* Основні різновиди класичного масажу. Погладжування. Витискання. Розминання. Розтирання. Вібрації (у т.ч. ударні прийоми).	26	2	14	10	1. Правила застосування класичного масажу 2. Прийоми класичного масажу.
Тема 4. *Гігієнічні вимоги до проведення масажу. Класифікація змазуючих до речовин.* Санітарно-гігієнічні вимоги до кабінету масажу. Гігієнічні вимоги до масажиста. Вимоги до пацієнта. Планування сеансів масажу. Змазуючі речовини та їх місце у сеансі масажу. Порошкоподібні речовини. Олійноподібні речовини.	38	2	26	10	1. Класифікація змащуючих речовин. 1.1. Порошкоподібні 1.2. Олійноподібні 2. Гігієнічні вимоги проведення масажу 2.1. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця масажиста. 2.2. Вимоги до масажиста. 2.3. Вимоги до пацієнта. 2.4. Вимоги до курсу масажу. 2.5. Вимоги до окремого сеансу масажу.
Усього:	**90**	**10**	**40**	**70**	

Очікувані результати навчання

Після завершення цього курсу студент буде **вміти**:	**Компетентності**
• виконувати основні прийоми класичного масажу; • проводити загальний та локальний (частковий масаж); • проводити лікувальний масаж;	ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 04. Здатність працювати в команді. ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **Фізичний терапевт повинен мати:** СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров’я. СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та

	індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції. СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії. СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії. СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини. СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії. СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта. СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 3) та документувати отримані результати. СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов. СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів. **Програмні результати навчання** ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз’яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади. ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами). ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров’я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров’я дітей та підлітків (МКФ ДП). ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики. ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності. ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності. ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність. ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих

	показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування. ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді. ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Пререквізити

Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з інших наук медико-біологічного циклу: анатомії, фізіології, патологічної анатомії, патологічної фізіології, пропедевтики та семіотики внутрішніх захворювань, лікувальної фізичної культури, фізіотерапії, а також з теорії та методики фізичного виховання і біомеханіки.

Навчальні методи та техніки

Під час викладання курсу будуть використовуватися лекції, практико-орієнтоване навчання, презентації (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення, дискусія, колаборативне навчання.

Необхідне обладнання

персональний комп'ютер, проектор, простір реабілітаційних відділень та кабінетів, масажні кушетки, валики, одноразові простирадла, антисептики.

Політика оцінювання

***Політика щодо відвідування*:**

- відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали;
- за наявності об'єктивних причин (напр.: хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

***Політика щодо академічної доброчесності*:**

- списування під час контрольних робіт і складання заліків, іспитів та інших контрольних форм перевірки заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

***Умови допуску до підсумкового контролю**:*

- відвідування (або відпрацювання) усіх занять;
- наявність конспекту лекції чи самопідготовки;
- активна участь у практичних заняттях (відповіді на запитання, доповнення);
- вчасне виконання домашніх завдань з самостійної роботи;
- складання підсумкових тестів та практичних завдань за змістовним модулем.

***Умови щодо дедлайнів та перескладання*:**

- роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів);
- перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (напр.: хвороба, участь у змаганнях, конференціях тощо) і оцінюється без зниження оцінки.

Критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік (V семестр – денна форма).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній та письмовій формах.

1. Виконання завдань практичних занять - **усно**.
2. Контрольна робота (перевірка завдань для самостійної роботи, перевірка матеріалів самопідготовки) – **письмово.**

Засоби діагностики успішності навчання - **Залік** складається із двох частин: теоретичної та практичної. Мінімальна сума для здачі заліку **61 бал.**

Теоретична частина заліку включає письмове контрольне опитування за результатами лекційного курсу та самостійного опрацювання визначених тем. Максимально студент за цю частину може отримати 20 балів від загальної оцінки.

Практична частина заліку проводиться усно. Студенту пропонується продемонструвати виконання масажу спини, нижніх та верхніх кінцівок, грудної клітки та живота, назвати показання, застереження та методичні особливості. Максимально студент за цю частину може отримати 80% від загальної оцінки. В цей показник включено також результат відвідування практичних занять (70 балів практичні модулі+10 балів відвідування).

Критерії оцінювання

1. ***За присутність на практичному 4 годинному занятті*** - 1 бал.

Оцінюється:
10 балів - загально можлива кількість набраних балів у І семестрі.
8 балів - загально можлива кількість набраних балів у І семестрі.

2. ***Контрольна роботи (КР).*** Заплановано модульну контрольну роботу.

Оцінюється:
20 балів - за контрольну роботу, відповіді на 100% запитань
15 балів – відповіді на 75% запитань
10 балів - відповіді на 50% запитань
5 балів - відповіді на 25% запитань
0 балів – жодної вірної відповіді

3. ***Практичні модулі***

- *Масаж спини **(Т1).***

Оцінюється:

20 балів практичний показ усіх прийомів, з обґрунтуванням їх особливостей

15 балів - практичний показ виконано частково. Якість виконання, не достатньо висока.

10 балів - практичний показ виконано на низькому рівні.

5 балів - практичний показ виконано на дуже низькому рівні.

0 балів - не виконано.

- *Масаж нижніх кінцівок **(Т2).***

Оцінюється:

20 балів практичний показ усіх прийомів, з обґрунтуванням їх особливостей

15 балів - практичний показ виконано частково. Якість виконання, не достатньо висока.

10 балів - практичний показ виконано на низькому рівні.

5 балів - практичний показ виконано на дуже низькому рівні.

0 балів - не виконано.

- *Масаж верхніх кінцівок **(Т3).***

Оцінюється:

15 балів практичний показ усіх прийомів, з обґрунтуванням їх особливостей

10 балів - практичний показ виконано частково. Якість виконання, не достатньо висока.

5 балів - практичний показ виконано на дуже низькому рівні.

0 балів - не виконано.

- *Масаж грудної клітки та живота **(Т4).***

Оцінюється:

15 балів практичний показ усіх прийомів, з обґрунтуванням їх особливостей

10 балів - практичний показ виконано частково. Якість виконання, не достатньо висока.

5 балів - практичний показ виконано на дуже низькому рівні.

0 балів - не виконано.

		Поточне тестування та оцінювання					**Сума**
		Змістовий модуль 1	**Змістовий модуль 2**				
V сем	**Відвіду-вання**	**ТІ**	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**КР**	100
	10	20	20	15	15	20	

Розподіл балів, які отримують студенти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	**A**	відмінно	зараховано

82-89	**B**	добре	
75-81	**C**		
68-74	**B**	задовільно	
61-67	**E**		
35-60	**Fx**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Залік студент отримує на підставі результатів виконання ним усіх видів робіт на практичних заняттях та контрольних замірів протягом семестру.

Рекомендована література

Базова

1) Вакуленко Л. О. Лікувальний масаж / Л. О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, Г. В. Прилуцька. Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. - 448 с.

2) Вакуленко Л.О. Прилуцька Г.В., Вакуленко Д.В. Атлас масажиста. - Тернопіль, Укрмедкнига, 2005. -304 с.

3) Єфименко П. Б. Техніка та методика масажу: Навч. посібн.-Х.ЮВС, 2001.-143 с.

4) Мороз Л.А. Універсальна енциклопедія лікувального і оздоровчого масажу /Л.А. Мороз. - Донецьк: ТОВ ВКФ БФО, 2011. - 432 с.

5) Корольчук А.П, Масаж загальний і самомасаж: навчально-методичний посібник для студентів факультету фізичного виховання і спорту / А.П. Корольчук, А.С.Сулима – Вінниця 2018. – 124 с.

6) Єфіменко П., Каніщева О., Свєрчкова О. Масаж дорослих і дітей : навч. посіб. Всеукр. спеціаліз. вид-во «Медицина», 2023. 215 с.

Додаткова

1. Ісаєв Ю.О. Сегментарно-рефлекторний і точковий масаж у клінічній практиці / Ю.О. Ісаєв. – Київ: Здоров'я, 1993. - 320 с.
2. Єфіменко П. Б. Техніка та методика класичного масажу : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / П. Б. Єфіменко. – 2-е вид., перероб. й доп. – Х. : ХНАДУ, 2013. – 296 с.
3. Руденко Р. Є. Масаж: навч. посіб. / Романна Руденко. – Л. : Сплайн, 2013. – 304 с.
4. Руденко Р. Є. Спортивний масаж: навч.-метод. посіб. / Романна Руденко. – Вид. 2-е, допов. – Л. : Ліга-прес, 2009. –160 с

Інформаційні ресурси інтернет

1. Книги https://moodle.znu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=471733&lang=uk